24 üncü Sene | Cumartesi 28 Şubat 1931 | No. — 2395

Karagöz

Abone: Türkiye için seneliği 3 liradır. Ecnebi memleketler için dolar kabul edilir.

Müdür ve Başmuharriri Orhan Seyfi — Müessisi Ali Fuat Bey merhum

İdarehanesi: İstanbul Vilâyeti karşısındaki hususî daire: Telefon: İstanbul: 413

Nushası 3 Kuruş | Cumartesi, Çarşamba günleri çıkar | Nushası 3 Kuruş

Akvam cemiyeti hayat pahalılığının sebebini araştırıyor!

Karagöz – Ey dostum, sen şimdi şu hayat pahalılığını bırakta sulhu korumaya bak. Avrupa, Amerika halâ zehirli gazlar bulup silâhlanmağa uğraşıyorlar. Yeni bir harp çıkarsa bu günleri de mumla ararız ha!

Kaş yapalım derken..

Elektrik ve Hava Gazı fiyatlarına zam yapılıyor.

Şehir Meclisi bir çok münakaşalardan sonra İstanbul belediyesine fazla varidat bulmak için Elektrik ve Hava Gazı fiyatlarına zam yapılmasını kabul etti. Bu zamdan alınacak varidatla İstanbul'un bozuk yolları yapılacak, karanlık sokaklarına fener dikilecekmiş. Vakıa yakında ne yapıldığını göreceğiz! Yalnız bu fena bir usuldür. Eğer her yapılacak iş için belediye bütçesinin kifayetsizliği öne sürülüp yeni zamlar konursa bunun sonu gelmez. Şehir Meclisi evvelâ elindeki bütçe ile yapılacak şeylerin kâffesini tam ve mükemmel olarak yapmalı da ondan sonra bunu düşünmelidir.

Kaş yapalım derken göz çıkartmayalım!

MUHAVERE

Hacıyvat — Karagözüm, Cemiyeti akvam, İstanbul'da hayat bahalılığını tetkik ettiriyormuş, ne dersin bu işe?

Karagöz — Bana kalırsa Cemiyeti akvam İstanbul'da hayat pahalılığını tetkik ettireceğine asıl vazifesi olan sulhu korumaya gayret etse daha iyi eder.

H — Hayır ola, yeni bir harp ihtimali mi var?

K — Yeni bir şey yok, fakat bu ihtimal her zaman var!

H — Neden?

K — Bütün devletler var gayretlerile harbe hazırlanıyorlar, bu hazırlık boşuna mı dersin?

H — Etme yahu!

K — Birçok siyasîler yine harp tehlikesinden bahsediyorlar. Sulhu koruyacak olan nedir bilir misin? yeni harp silâhlarının dehşeti! bunun karşısında devletlerin harbe cesaret edemiyecekleri umuluyor, umuluyor amma, iş buna kalırsa vay dünyanın haline!

Beyahu!

Hacıyvat diyor ki: Masrafım çoktur;
Hesabım tutmıyor firen beyahu!
Karagöz diyor ki: Zararı yoktur;
Terlermiş hamama giren beyahu!

❁ ❁

Hacıyvat diyor ki: Vallahi şaştım;
Borç çıktı gırtlağa, bunaldım taştım,
Yoksulluk mülküne tezce ulaştım,
İflâsa gidiyor tiren beyahu!

❁ ❁

Karagöz diyor ki: Er yük de taşır,
Kaptansan gemini dalgadan aşır,
Varlıklı sahile bir gün yanaşır,
Vaktinde işini gören beyahu!

❁ ❁

Hacıyvat diyor ki: Tutmazsın tasa,
Metelik vermezsin mateme, yasa,
Galiba doludur sendeki kasa,
Lord sanır neş'eni gören beyahu!

❁ ❁

Karagöz diyor ki: Ben tutmam keder,
Ah vahla edemem ömrümü heder,
Çalışan kazanır, der idi peder,
Onlardır murada eren beyahu!

Çileli

Akıl bu ya!

İşişttik ki Çin belediyesi İstanbul belediye teşkilâtını tetkik edecek imiş. Fena fikir değil. İnsan bunları gördükçe adeta müteselli oluyor. Bizdeki belediye hakikaten örnek olacak bir şekildedir. Meclisi var, heyeti var, teşkilâtı muntazam. Yalnız bir kusuru var parasızlıktır. Züğürtlük belâsile iş göremiyor.

A, Çin'liler bizim belediye teşkilâtımız sizin nenize gerek. Yanınızda Japon'ya var, Rus'ya var onlara bakıp örnek alsanız olmaz mı?

Siz de bize benzemek istersniz buyurun. Mal meydanda. Beyen beğendiğini al!

FIKRA

Tam avukatmış

Vaktile bir mahkemede bir kuyu davası görülüyormuş tarafeynin avukatları sanatlarında mahir, çalçene adamlarmış. Saatlarca söylemişler. Artık reisin canı sıkılıp:

— Canım efendim demiş ehemmiyetsiz bir kuyu için davayı bu kadar uzatmanın manası var mı? Neticei iddianız ne ise onu söyleyin:

Diyince avukatın biri atılmış:

— Reis beyefendi demiş müekkillerimizin kimler olduğunu unutuyorsunuz!

Reis sormuş:

— Kimlerdir?

— Sütçü.

— Sütçülüklü kuyunun münasebeti nedir? Der demez avukat tebessüm ederek:

— Aman efendim demiş bunların sermayeleri bu kuyudan ibarettir!

Millet mekteplerinde!

Millet mekteplerinde okuyanların imtihanları bitmek üzeredir. Bu devrede dört yüz bin kişi okumakta idi. Bakalım bu ilim ordusu içinden ne kadarı imtihanlarını verebilecek.

Eğer her sene bu kadar nüfus okur ve okuyanlarda tahsilin peşini bırakmazsa az zaman sonra memleketimizde okuyup yazma bilenlerin adedi artacak birdenbire nura kavuşmuş olacağız.

Tahir ile Zühre

Karagözün tefrikası No. 13 (Her hakkı mahfuzdur)

— Sormaz olurmuyum! derin, derin yüzüme baktı. Fakat cevap vermedi. Dışarı çıktığım zamam, önüme ilk çıkan adama sordum. "Bu, padişahın kızı olan "Zühre„ nin âşıkıdır. aynı zamanda kendi de bir vezir oğludur. Her ne sebepten bilmem, padişah onu buraya sürdü. Bir buçuk senedir işte bu taş odada yatıyor. Bazı gün ağlar, bazı gün oturup saz çalar.. Velhasıl içler acısı bir zavallıdır!..„ dedi!..

Kel Oğlan, ninenin bu sözlerini dinlerken kalbinin yandığını hissetti. Kendi de bir zamanlar sevda çektiği için, hasretin ne demek olduğunu pek alâ biliyördu. Bir an evvel onu buradan çıkarıp, sevgilisinin kolları arasına bırakmak için, olanca aklını topluyor. Düşündü, taşındı. Nineyi tekrar yanına çağırıp:

— Bu gece burada bir ziyafet vereceğim. Civarda ne kadar fakir adam varsa çağır.. Hapishane gardiyanlarına da söyle, gece işleri bittikten sonra gelsinler. Soframıza iştirak etsinler.

Kel Oğlan'ın maksadı, civardaki fakir adamlardan ziyade, gardiyanların meclise iştirak etmesi idi.

Ziyafetin bir an evvel hazırlanması için heman iki kuzu kestirdi. Ateşler yaktırıp onları kebap ederken, adamlarından birini gönderip köyden bir fıçı şarap getirtti. Tam zamanında misafirlerde gelmişlerdi.

Bir yandan kuzular yeniyor bir yandan da şaraplar içiliyordu. İki saat geçmeden bütün misafirler iyice sarhoş olmuşlardı. Kel Oğlan cebinden çıkardığı ufak bir şişeden baş gardiyanın bardağına afyon damlatarak onu iyice sızdırmıştı. Kalenin bütün anahtarları onun belinde idi. Kel Oğlan onları alıp dışarıya fırladı. Kapıları açıp kaleye girdi. "Tahir„ in hangi odada kapalı olduğunu ihtiyar kadından öğrenmişti.

MONOLOK

Evlenmek azalıyor!

Bazı gazeteler memleketin akıllılarından evlenmelerin neden azaldığını soruyorlar. Onların da her biri bir türlü cevap veriyorlar. Ulemaca lâflar ediyorlar. Bana kalırsa bunun sebebi şu üç kelimeden ibarettir: Yokluk, tokluk, çokluk!

Haydi evlenmeyi isteyenler var, diyelim, bir erkekle bir kadının ev kurabilmesi için en aşağı 500 kâğıt ister. Bu parasızlıkta 500 ün yolunu bulmalı da ondan sonra evlenmeli. İşte birinci sebep yokluk! İkincisine gelince: Bizim zamanımızda erkekler kadın yüzüne hasretti. kadınla tanışmak, konuşmak, erkeklik arzularını yatıştırmak kolay işlerden değildi. Bunların her birinin bin türlü belâsı vardı. Delikanlı çağına geldi mi selâmeti nikâhla bir kadın almakta bulurdu. Şimdi öylemi ya! Kadından bol ne var? En beğenmediğinin bir kaç sevgilisi, aşna fişnesi hazır! Hasılı biz açtık, onlar tok. İşte ikinci sebep de tokluk! Üçüncüsüne gelince: Bu evlendikten sonra meydana çıkıyor. Geçimsizlik, hır gür daha ikinci haftada başlayor. Ondan sonra saç saça baş başa bir hayat sürüp gidiliyor. Kazanmak güç, geçim zor. Doğrusu ne kadın vazifesini biliyor, ne erkek! Arada saygı, sevgi kalmıyor ve işte o zaman üçüncü sebep ortaya çıkıyor. Bence Evlenmenin azalmasındaki asıl sebepler bunlardır. Bunları işkembeden atmıyorum, tecrübe ile söylüyorum, başka lâf dinlemem!

Divani harp!

Menemen Divanı harbi bu ay sonunda bütün işlerini bitirmiş, vazifesine nihayet vermiş olacaktı. Fakat elde görülecek bir takım mühim davalar bulunması bu müddet zarfında Divanı harbin bütün işlerini bitirmesine imkân bırakmıyor. Hükûmet Divanı harbin bir hafta daha müddetini uzatmaya karar verdi. Bu karar Büyük Millet Meclisinin tastikine arzedilecektir. Divanı harp bu hafta zarfında 21 maznunun muhakemesini bitirdi. Bunlardan dördü beraat etti, diğerleri de muhtelif cezalarla mahkûm oldular, bunların içinde Nuruosmaniye camii imamı Sadık hoca da vardır, 5 sene ağır hapse mahkûm oldu.

Bu nasıl mukavele!

Terkos şirketinin mukavelesine nazaran şirket her gün abonelerine su vermeğe mecbur değilmiş. Yani canı isterse su verir, istemezse vermezmiş. Ve bu şirket mevcut oldukça başka bir şirkete su imtiyazı verilmezmiş.

Tevekkeli değil, İstanbul tarafında oturan karilerimizden bize her gün bu şirketten şikâyet ediyorlar. Bazı yerlere gece bir miktar su bırakıldığını, bazı evlere gündüz bir kaç saat akıtıldığını söylüyorlar. Hatta hiç su verilmediği halde ücretlerin muntazaman alındığını söylüyorlar. Hazır mukavele müddeti bitmiş iken bu şirketi ortadan kaldırmalı!

Temizliğe, pisliğe dair!

Geçen gün belediye meclisinde şehrin temizliği hakkında müzakereler oldu. Azadan bir kısmı sokaklara tükürenlerden bahsetti, diğerleri lâğamların meydanda aktığını söyledi. Hülâsa şehrin bakımsız olduğunu muhterem azalarında bildiğini anladık. Ya tertemiz deselerdi, ortalığı güllük, gülüstanlık gösterselerdi ne diyebilirdik. Onlar cemiyetlerine devam etsinler biz bildiğimizi söyliyelim. Umumî caddeler geçildikten sonra yan ve arka sokaklar berbat bir haldedir. Çünkü temizlik işleri merkezden idare ediliyor. Bu işi başlı başına her belediyenin amirine bırakmalı ve onlar göz önlerindeki pisliği çabuk kaldırmalıdır. Dünyada hiçbir belediyenin temizlik işi böyle kilometrelerce uzak yerden idare olunmaz!

Afet!

Geçenlerde güzel Edirnemizi sular bastı. Birçok sokaklar, evler sular altında kaldı. Son gülerde sular çekilmiş tabiî hal avdet etmişti. Son gelen haberlerden suların gene yükselmeğe başladığı anlaşılıyor.

Sevgili Edirne'mizin an karip bu felâketten kurtulmsını dileriz.

Doğruca o tarafa koşup büyük, demir kapıyı açtı. Tahir bir ot minderin üstüne serilmiş, uyuyordu.

Gaip edecek zaman yoktu, Kel oğlan:

— Tahir, uyan!..

Diyerek, seslendi. Bir buçuk senedir ağlamaktan yorgun düşen zavallı delikanlı derin bir uykuya dalmıştı. Rüyasında ak sakallı bir adam ona: "Zühreye kavuşacaksın!„ demişti. Kel Oğlanın sesile birdenbire uyandı. Karşısındakini kendine yemek getiren zindancı sanarak:

— İstemem, beni rahat bırak!

Dedi. Kel Oğlan:

— Haydi, kalk.. Aklını başına topla, Seni Zühre'nin yanına götüreceğim!.

Diye bağırdı. Bu sözü işiten Tahir yerinden fırlıyarak, Kel Oğlanın ellerine sarıldı. Zindanın karanlık yollarında güç hal ile kapıyı bularak dışarı fırladılar.

İhtiyar kadının evindeki zindancılar henüz sızmış olduklarından civarda hiç kimse yoktu. Kel Oğlan koşup ahırdan iki beygir çıkardı Üzerlerine atlayıp dört nala ortadan gayboldular. Onlar dolu dizgin uzun yolları aşadursunlar, biz gelelim ihtiyar kadının evindeki sarhoşlara:

Kel Oğlan ev halkının hepsine de şarap içirdiği için köylüler bir yanda zindancılar bir yanda, nine de ocak başında derin bir uykuya dalmışlardı.

İlk önce uyanan Kel Oğlanın uşakları oldu. Zavallı delikanlılar etrafa şaşkın şaşkın bakarken zindancı başının da göz kapakları açıldı.

Yavaş yavaş kendine gelen herif anahtarlarının yerinde yeller estiğini görünce feryadı bastı. Bu seda ile herkes yerinden fırladı.

Baş zindancı:

— Eyvah; bize oyun ettiler!

Diyerek, " Mardin kalesi „ ne doğru koşarken, sahte Urfa beyzadesinin uşakları da:

— Aman, kaçalım! başımıza bir felâket gelmesin!

Diyip, izlerini gaip ettiler.

Zindancılar kaleye gelince Tahirin meydanda olmadığını gördüler. Bereket vnrsin öbür mahpuslar duruyordu.

Gardiyanın biri:

— Bitmedi —

MEMLEKET HABERLERİ

Kadınlar Birliğinde

Kadınlar birliğinde bayramlık elbise verilen fakir yavrular

Seyyar Sinemacı

Sokakta çocuklara 1 kuruşa sinema seyrettiren seyyar sinemacı

Açık Havada

Birkaç gündür iyi giden havalardan istifade eden halk açık havada parkta havalanıyor

Fakirlere Yardım

Kadınlar birliğinde fakir çocuklara elbise verilirken

Kır Koşusu

Geçen hafta kır koşusu yapan Galatasaray ve Beşiktaş sporcuları

Kumkapı - Buğaziçi

Kumkapı ve Buğaziçi takımları Kumkapı 0 - 6 ile galip geldi

Çapkın Kız

Asrî mizah ve san'at gazetesi

Pazartesi ve Perşembe günleri çıkar
3 kuruştur

İlk numarası çıktı, gençlere tavsiye ederiz.

Hediyelerimiz

81 : 382 : Fotin — İstanbul tavuk pazarı Halil bey apartıman 12 Faruk bey

82 : 358 : Tarak — Kumkapı orak zade sokak 37 Mehmet efendi

83 : 383 : Şapka — Ünyon sigorta şirketi hayat tahsilât kısmında Şefik Vehbi bey

84 : 338 : Mendil — Ankara adliye vekâleti muhasebe tetkik memuru Sehil bey oğlu Kenan ef.

85 : 141 : Kolonya — Beyoğlu Faik paşa caddesi numara 59 madam Torizi

86 : 132 : Çorap — Davut paşa orta mektep talebesinden 270 Kemal efendi

87 : 144 : Diş macunu — Selimiye topçu alayı 2 nci tabur kumandanı binbaşı tevtik bey

88 : 25 : Krem — Davut paşa mahallesi numara 177 Hacer hanım

89 : 44 : Diş fırçası — Babali derviş bey apartıman Ferda hanım

90 : 278 : Ayna — Karagümrük 27 nci ilk mektep numara 455 Nizameddin ef.

— Bitmedi —

Çocuklarınıza en münasip hediye

İşBankası
Kumbaralarıdır.

SİNEMA

Lili Damita

Oteden beri Amerika'da filmler çeviren Fransız sinema yıldızı Lili Damita pek muhtelif roller oynar, türlü türlü kıyafetlerde görünmesini pek sever. Bu cümleden olmak üzere son günlerde Amerika'da çevirmekte olduğu bir filmde Amerika'nın yerlilerine mahsus kıyafette görülecektir.

Lili Damita yerli kabile reisi rolünü yapacaktır.Başında renk renk tüylerden yapılmış yerlilerin garip başlığı vardır. Fakat şunu itiraf etmeli ki Lili Damita bu kıyafette bile güzelliğinden hiç bir şey gaip etmemiş, bilâkis kazanmıştır.

Marie Bell

Geçen sene İstanbul'a gelen Fransız yıldızı Marie Bell Klot Farer'in "Katil Kim?„ ismindeki romanını sözlü olarak sinemada oynamaktadır. Bu eser evvelce de filme alınmıştı. Marie Bell bu filmi Jan Angelo ile birlikte çevirmektedir. Bu roman vaktile Türk'çeye de tercüme edilmişti.

Güzel Bir Macar Dansözü

Lena Lander gayet sevimli bir Macar dansözüdür. Asıl ismi Kristiyana Merlag olan bu artist fakir bir oduncunun kızı idi. Kristiyana henüz küçük bir kız iken dansa karşı olan kabiliyet ve istidadı ile tanınmıştı. Bayram günleri köyde yapılan şenliklerde Kristiyana danseder ve dansta daima birinci çıkardı. Çocuk on altı yaşına gelince Peşte'ye geldi. Genç kızın fevkalâda istidadını gören bir balet muallimi Kristiyana'yı mektebe aldı. Oduncu kızı bu suretle yetişip meşhur bir dansöz oldu.

Sinema Haberleri

● Amerikan yıldızlarından Evlin Brent'in çocukluk hayatı gayet bedbaht geçmiştir. Babası pek genç yaşında iken bir kaza neticesinde ölmüştür. Evlin o zaman üç yaşında olduğu halde bu acı vak'ayı hatırlamaktadır. Annesi de çok geçmeden deli olup hastahanede ölmüş ve Evlin Brent'i büyük annesi büyütmüştür.

● Harold Loyd en çok para kazanan sinema yıldızlarından biridir. Harold'un pek muhteşem bir evi vardır.

Şikâyetler

Her yerde belediye derdi!

Demirci kara mahallesinde oturan okayucularımızdan Avni efendi gönderdiği bir mektupta diyor ki:

— Vilâyetimize bir saat mesafede Demirci kara mahallesi vardır. Burada ne bir yol süprülür, ne sulanır, ne çöpleri alınır ve ne de fener yakılır. Böyle olduğu halde belediye bizden tanzifat ve fener parası alıyor. Bu paralar yapılacak hizmetlere mukabil değil midir?

Karagöz — Belediye fener yakmadığı yerden kanunen fener parası alamaz. Çöpleri kaldırmayınca da çöp parası istemeğe hakkı kalmaz. Halk bu paraları verdiği halde belediyenin halkı memnun edecek bir iş görmemesi doğru değildir yahu!

Sıhhî Nasihatler

Vazan: Doktor hafız Cemal

75 — Gözler, iusana mahsus en kuvvetli (projektör) en hassas ve kıymetli (fotoğraf makinesi) ve en müessir (muhabbet ve cazibe) kaynağıdır. Çok kârlı işler olmadıkça (projektör) ve (fotoğraf)cihazı nasıl kullanılmazsa (göz nuru) mızı da pek faideli işlere ve mütalaalara sarfetmeliyiz.

76 — İş görmek, para kazanmak, zevku sefa etmek, eğlenmek, yaşamak ve hatta (avlamak) ve (avlanmak) için insana mahsus en kıymetli aza gözlerdir. Bundan dolayı küçük yaştan itibaren gözlerimize çok bakmalıyız ki her yaşta ve bahusus ihtiyarlığımızda göz nurumuzdan mahrum kalmıyalım!

77 — Vücudu sağlam, sıhhatı mükemmel ve tamam olan insanın parlak ve güzel gözleri afiyetin timsalidir!

78 — İnsanın bütün cazibedar azası ne kadar güzel olursa olsun, gözleri bozuk oldu mu, hakikî kıymet ve sıhhatından yüzde seksenini gaip eder,

79 — Kalp hastalıklı insanların en büyük ilâcı yorulmamak, hırslanmamak, darılmamak, koşmamak, yokuş, merdiven çıkmamak, çay kahve içmemek, peklik çekmemek, çok gaz yapacak yemekler yememek, istirahat etmek, uzanıp yatmak, bolca süt içmektir.

İngiliz Hafiye Teşkilâtında Çalışmış

Bir Casus Kadının Hatıraları

Burada okuyacağınız şeyler uydurma değildir, tamamen doğrudur

Karagözün Tefrikası No. 22

Zaif bir sesle:

— Eva! dedi. Evacığım... Benim bir tanecik Evacığım.

Heyecan vücudumu adeta felce uğratmıştı. Kımıldanamıyordum... Konuşamıyordum.

Kalbim bile durmuş gibi idi.

Nihayet konuşabildim:

— Brett! dedim. Sen misin, sevgilim! Sen ha! Sen!..

Kirpikleri seğirdi, dudakları titredi. ben daha yaklaşmak için eğildim.

— Eva dedi.

Bir müddet güçlükle nefes aldıktan sonra sözüne devam etti.

— Sen ayrıldıktan sonra bilsen ne kadar ıstırap çektim. Hakikatı sana anlatamazdım... Vazifem buna manidi. Anlıyormusun?.. Anlıyor musun güzelim?

O zaman mazi gözlerimin önünde bir geçit resmi yaptı. Hakikat birdenbire gözlerimin önünde canlandı...

— Vazife! Halbuki bilsen seni ne çok seviyordum. Halâda ne çok seviyorum.. Sen benim nazarımda bütün dünyaya muadildin.. Öyle olduğu halde "onu„ takip etmek mecburiyetinde idim. Nereye gitse.. Avrupa'ya... Amerika'ya... Her nereye gitse peşi sıra gitmeğe mecburdum.. O Alman'larla el birliği etmişti Alman'ların hesabına çolışıyordu. İngiltere'nin, Fransa'nın kuyusunu kazıyordu... Ah, çok mustaribim..

Sustu. Ben tirtir titriyordum. Nefes alması güçleşmişti. Dudakları bembeyaz olmuştu

Ölüm etrafında dolaşıyordu.

Uzun bir titreme vücudunu sarstı...

Derin bir iştiyak ile ellerimi aradı. Parmaklarımı sıktı. Ben sessiz ağlıyordum.

Göz yaşlarım damla damla elimin üstüne akıyordu. O zaman elimi alip dudaklarına götürdü. Sanki göz yaşlarının acılığını içti.

Sonra:

— Eva! dedi. Yaklaş.. Kuvvetim kalmadı, dermanım yok... Dinle.. Harp... başlıyor... İyi asker ol... Eva!.. Ahh...

Parmakları takallüs etti. Vücudu son bir defa şiddetle sarsıldı. Başı arkaya düştü.

Ölmüştü...

Kalbine doğru eğildim. Heyhat!. İş işten geçmişti. Kalbi durmuştu. Sevgilimin gölerini titriyen parmaklarımla kapattım. Uzun müddet onun çehresini benden saklıyan o meş'um siyah maskeyi alıp koynuma soktum.

Nasıl öldürüldü ?. Onu kim ele verdi ?.. Lena Darboy gözümün önüne geldi.,.

Nefretle, dehşetle titredim.

Lena Darboy onu Alman'lar satmıştı!

Fakat şimdi her ikisi de ölmüşlerdi...

Brett'in ölümü beni son derece me'yus etti. Birkaç gün kendimde yerimden kımıldanacak kuvvet bulamadım. Ben ki daha düne gelinciye kadar istikbalden o kadar ümitvar, kendimden o kadar emindim... Yene eski halime gelmiştim. Hayattan nefret ediyordum.

Artık bundan böyle hayatta yalnızdım, amma büsbütün yalnızdım.

Artık benim için saadete kavuşmak ümidi kalmamıştı, çünkü ölüm sevdiğim adamı elimden almakla istikbal hakkında beslediğim bütün ümitleri kırmıştı. Ben bundan böyle dünyada bütün eşini dostunu gaip etmiş zavallı bir kızcağızdan başka birşey değildim... Bu devir hayatımın en acı ve elemli devresi idi.

Şayet bu sırada düşmanın eline geçmiş olsaydım kendimi kurtarmak için mukavemet göstermek aklımdan bile geçmiyecekti. Bende Lena gibi, nişanlım gibi ölecektim.

Bu hal bir müddet devam etti. Nihayet bilâ ihtiyar kendimi düşünmek lüzumunu hissettim. Bir an evvel İstanbul'dan kaçmam lâzımdı. Şehir adeta bir gün içinde değişmiş gibidi.

Fasıl 10

Parise dönüyorum

Bu sırada harp ilân edildi. Harbin ilânı bulutsuz bir semada bir yıldırımın patlamasına benzedi. O zamana kadar lâkayt duran şehir birdenbire canlandı.

— Bitmedi —

Türk Dili İçin

Muharriri: Sadri Maksudi

Lisan alimlerinden Sadri Maksudi beyin güzel Türkçemiz hakkında yazdığı bu kıymetli eseri gençlerimize ve muhrrirlerimize tavsiye ederiz. Fiyatı 150 kuruştur.

HASRET. KAVUŞTURAN

§ Erzurum vilâyetinin Tercan Obutlu İnayet hanım imzasile:

— Tercanlı oğlum Halil oğlu Zarif seferberlikte gayip oldu. Onu arıyorum.

§ Samsun'da eczacı Ali beyin yeğeni Namık Kemal imzasile:

— Müteveffa Osman Rüstem beyin refikası baba annem Hatice hanımla oğlu amucam Mahmut Celâl bey ve halalarım Fahriye ve Azize hanımlardan yedi senedenberi haber alamıyorum.

§ İstanbul vilâyeti J. K. şoförü Bursa'lı Murat oğlu İsmail imzasile:

— Kırım mahacirlerinden Murat oğlu Hasan 335 senesinde Yunan işgalinde Kuvayı milliyeye iltihak ederek Ankara'ya gitmişti. O zamandanberi haber alamıyorum.

§ Hassa gümrük mıntaka memuru A. Rıza imzasile:

— 335 senesinde Aksaray'da şekerci sokağında 21 numaralı evde oturan amucam merhum kolağası Hurşit beyin efradı ailesini arıyorum.

NELER OLUYOR?

Marifetli Berber

Amerika'da el işine son derece meraklı bir berber Kleverland şehrinde kâin gayet yüksek bir binanın el ile oyulmuş tahtadan bir modelini yapmak sevdasına düşmüştür. Bu modeli yapabilmek için adam günde beş saat çalışmak şartile tam iki buçuk sene meşgul olmuştur. Model tutkal ile birbirine yapıştırılmış parça tahtadan mürekkeptir. Modelde 3000 tane pencere vardır. Bu pencereler dahilden tenvir edilebilmektedir. Berber modeli yapabilmek için Kleverland şehrine 100 defa gidip gelmeğe mecbur olmuştur.

Sokak Süpürgesi

Dünyanın en muntazam şehirlerinden biri olan Berlin asrî ve mükemmel belediye teşkilâtına maliktir. Bu gördüğünüz makina son moda bir sokak süpürgesidir. Sokak süpürmeğe mahsus büyük motörlerden daha çok sür'atli olduğu gibi yalnız bir adam tarafından idare edilir. Bu yeni makina sayesinde hem işçiden tasarruf edilmekte, hem de aletin fevkalâde sür'ati sayesinde vakitten kazanılmaktadır.

BİLGİ DAĞARCIĞI

Leverrier

Meşhur Fransız müneccimi olan Leverirer 1811 de doğmuştur. Güneş hakkında pek mühim tetkikatta bulunmuştur. Leverrier Uranüs ismindeki yıldızın hareketini takip ederken bu yıldızın muayyen bir noktaya gelince mahrekinden ayrıldığı dikkatını celbetmiş. Bunun üzerine Leverrier uzun derin hesaplara girişmiş ve neticede Uranus'un bu hareketi yapabilmek için şu kadar mesafede ve şu kadar büyüklükte başka bir seyyarenin cazibesine kapılması lâzım geldiğine kanaat hasıl etmiştir. Leverrier bu tetkikatını bildirmesi üzerine teleskopla o noktaya bakmışlar ve Leverrier'nin söylediği nokta, mesafe ve büyüklükte bir seyyare keşfetmişlerdir.

Bu seyyarenin ismine "Neptun„ denilmiştir. Bu sırada bir İngiliz heyetşinası da aynı neticeye varmıştır.

Fernan kortez

Fernan Kortez meşhur İspanya kaptanlarındandır. 1485 senesinde İspanya'da doğmuş, Amerika'ya seyahat ederek Meksika ve Kaliforniya'yı keşfetmiştir. 1519 dan 1521 senesine kadar Meksika'yı sulhan zaptetmiş fakat ahaliye fena muamele ettiği için tahammülleri kalmıyan yerliler nihayet isyan etmişler. Kortez bu isyanı bastırırken fazla mezalim yapmış, fazla kan dökmüştür. Bunun üzerine o zaman İspanya kralı olan Şarl Ken Fernan Kortez'i Meksika valisi tayin ettiği halde İspanya'ya getirmeğe mecbur olmuştur.

Fernan Kortez'in bu idaresizliği gözden düşmesini mucip olmuştur. Kortez bundan sonra menkûp bir halde yaşamış, nihayet 1547 senesinde altmış iki yaşında olduğu halde ölmüştür.

HALK SÜTUNU

§ Bireciğin Cavsak ahalisine:

— Gönderdiğiniz mektubu dahiliye vekâletine gönderecektik. Fakat mektubun yazısından sarih bir şey anlaşılmıyor. İmzalarınız okunmuyor. Siz derdinizi böyle anlatırsanız derman bulamazsınız. Bize açık, okunaklı olarak istediğiniz şeyleri yazınızda icabına bakalım.

§ Afyon'da avukat Mehmet beye:

— Şikâyetinizi okuduk. Fakat tarihi çok eskidir. Bu güne kadar söylediğiniz iş düzelmedi ise bir yeni mektup gönderiniz. Vekâlete yollıyalım.

§ Safranbslu'da yazı köyünde Odabaşı oğlu zevcesi Emine hanıma:

— Mektubunuzu müdafaai milliye vekâletine gönderecek ve işinizin olmasına çalışacaktık. Fakat fena bir kâğıda kurşun kalemle yazılmış işinizi halâ görmedilerse iyi bir yazı ile yazınızda vekâlete gönderelim.

§ Kasımpaşa'da bahriye caddesinde 37 numaralı kahvede Murat efendiye:

— Evini arıyan kolcular birşey bulamadılarsa mahkemeye müracaat edip bu haksız tecavüze karşı dava edersiniz ne diyelim!

PİLEVNE

Muharriri: Kemalettin Şükrü

Karagözün tefrikası No. 12

aldım. Moskof'lar fazla kuvvet getirip bizim kaleyi saracaklar, bizi açlıktan öldüreceklermiş siz ne dersiniz? Daha vakit varken buradan hep çıkıp gidelim, kalemizi kâfire teslim edelim mi yoksa burada hep beraber ölelim mi?

Kırk bin kişinin yüreğinden kopan sesi kırk bin hançereden bir anda çıktı:

— Emir senin paşam!

Osman paşa büyük bir heycanla devam etti.

— Ben karşımda düşman değil, dağ ve taş olsa gene yılmadan saldırır, Pilevne'den çıkmam.

Bütün karargâh bu sözlere aynı zamanda ve bir aksiseda gibi cevabı verdi:

— Ölürüz ... Pilevneden çıkmayız...

Ve sonra kırk bin ağızdan çıkarak gök gürler gibi Pilevne semasına yayılan şarkı sesleri düşmanın beynin de top gibi patlarken Türk ordusunun yılmaz kahramanlığını kâinata ilân ediyordu:

Osman paşa sefer açtı,
Pilevne'den çıkmam diyor!
Ortalığa ateş saçtı,
Pilevne'den çıkmam diyor!

❁ ❁ ❁

Dökülen kan döndü sele,
Böyle savaş gelmez dile!
Son neferim ölse bile,
Pilevne'den çıkmam diyor!

❁ ❁ ❁

Irmak gibi aksın kanı,
Bu uğurda verir canı!
Türk'ün yüce kumandanı,
Pilevne'den çıkmam diyor!

❁ ❁ ❁

Cihan şaştı bu savaşa,
Saldırıyor dağa taşa!
Şanı büyük Osman paşa,
Pilevne'den çıkmam diyor!

15

Harp neden çıkmıştı?

Rumeliyi kana boyayan ve büyük küçük İslav devletlerini aleyhimize ayağa kaldıran, Moskoflar ta İstanbul kapısının eşiğine getiren Rus harbi neden çıkmıştı!

Pilevney'i kahramanca müdafaa eden Gazi Osman Paşanın şanlı menkabeleri ile yakından alâkadar olan bu sebepleri eserimize kaydetmeği lüzumlu gördük.

Rumeli bu günkü Bulgaristan da dahil olduğu halde bizde idi.

Evvelce ta Viyana surları önüne dayanan Türk ordusu sonraları sarayın idaresizliği, daha doğrusu askerî kumandanların elinden alması yüzünden geri çekilmiş, bu suretle Karadağ ve Sırbistan bizden ayrılarak birer hükûmet teşkil etmişlerdi. Yalnız Bulgar'lar bizim topraklarımızda kalmıştı.

Sırplar gibi Bulgarlar da kendilerini İslâv ırkına mensup görüyorlar ve bütün İslavların hamisi süsünü kendisine veren Moskoflara güveniyorlardı. Esasen Sırp'ların ve Karadağ'lıların istiklâllerini temin eden gene Ruslar değil mi idi?

Önlerindeki örnekten yüz bulan Bulgarlar Moskof dayılarına yalvardılar. [Bizim de istiklâlimizi Türk'lerin elinden al] dediler.

Moskof Sırp'lara fit verdi. Sırplar bizim aleyhimize harp açtılar. Sözde Ruslar bu harbin içinde kendileri yokmuş gibi davrandılar. Halbuki Rus zabitleri Sırp ordusunun başına geçmek için boyna Moskovadan Belgrat'a taşınıyordu.

Moskof'lar neden İslâv'ları himaye ediyorlar ve fışkırtıyorlardı? Bu da öğrenilmesi lâzım bir noktadır.

Rus'un gözü İstanbul'da idi. çarlarından birinin vasiyeti üzerine İstanbul'u almadan ve karadenizi firdolaya Rus denizi yapmadan rahat edemiyeceklerini zanneden Moskof idare adamları bizi can alacak yerimizden vurmak için evvelâ içimizde yaşayan Sırp'ları, Bulgar'ları Ulah'ları kandırdılar. Maksat zaif düşürmek ve üstümüze çullatmaktı.

Pilevne'de Rus karargâhı

Peki amma, diyeceksiniz, Moskof'un bu kadar büyüklükte, kuvvet bulmakta maksadı sade İstanbul mu idi.

Hayır.. Şimdi olduğu gibi o zaman da bütün Avrupa'da ve bir çok kuvvetler arasında birbirinden korkan, çekinen aynı zamanda da birbirini dişlemek için fırsat bekleyen devletler mevcuttu. Bunların başında İngiltere.. Almanya ve Rusya vardı.

Rus'ların İstanbul'u göze kestirmeleri herkesten evvel İngiliz'leri telâşa düşürdü.

Eski kafalıların:

— İngiltere bizim dostumuzdur diye daima ve felâket günlerinde İngiliz'lerden medet ummaları işte bu entrikaya kapılmalarındandır.

Bitmedi

Müdürü mes'ul : Orhan Seyfi — Matbaai Ebüzziya